

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי **מושה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות
16:36 | 16:50 | 16:40 | 16:54

מוצאי שבת
17:50 | 17:52 | 17:50 | 17:53

רבינו תם
18:29 | 18:26 | 18:26 | 18:30

משכיל לדוד

העמל מכניע את ההרגל

נשמתם בחמלה רבה, מבחינתם זה דבר טבעי שמידי בוקר הם יפקחו את עיניהם, יקומו על רגליהם ויצאו לעבודת יומם. ולדאבון לב רק כאשר יש שינוי בשגרה והאדם לפתע אינו חש בטוב כבימים ימימה, אז מציאות זו גורמת לו להרהר בכל הטובה שהקב"ה גמל עימו עד עתה וכבר לא נדמה לאדם שהכל מגיע לו בזכות.

ארע ובא לפני זוג אשר האשה נכנסה לדיכאון עמוק כתוצאה ממותו הפתאומי של אביה שהיה רק בן חמישים ושתיים. אותו אב היה עשיר וחזק ללא כל צרות ובעיות אך לפתע שבק חיים לכל חי בעודו מדבר עם בתו הנשואה. אותה בת לא יכלה לעכל מוות פתאומי זה היות והיה ברור שכפי שאביה התקיים וחי עד עתה ללא כל בעיות מיוחדות, כך הוא היה צריך להמשיך ולחיות גם הלאה. אך למעשה כל יום בחיי האדם הינו מתנה מופלאה מאיתו יתברך, מתנה אשר יש להודות עליה בכל פה ולא להתרגל אליה ולחשוב שהיא מחויבת המציאות ומגיעה לנו בזכות.

וכאן עולה לה התמיהה מהו הנשק היעיל ביותר כנגד כוח ההרגל, כיצד האדם יחנך עצמו שלא לשקוע בצרת ההרגל ולהרגיש כל הזמן שהכל מגיע לו. ונראה לומר שכוח העמל הוא כנגד כוח ההרגל שבשעה שהאדם עמל בלימוד התורה נעלם ממנו כוח ההרגל של שגרת החיים והוא מגיע לידי הכרה שהכל בא לו מאת ה' יתברך. ומנגד אדם מגיע לידי הרגל ושגרה כאשר הוא אינו טרוד בעמל התורה, ובזמן שההרגל קונה מקום של קבע בליבו של האדם, אזי השסכנה גדולה עד מאוד.

באחד הימים בא לפני אדם ואמר לי שהוא לא מעוניין ללמוד גמרא אלא חומש, כיון שלימוד הגמרא דורש ממנו מאמץ רב אשר הוא למעלה מכוחותיו. אמרתי לאותו אדם שעצת היצר היא זו שגורמת לו לחשוב כן, ועליו לדעת שכל ספרי הקודש המפארים את כותל המזרח של העם היהודי לא נכתבו מאליהם, אלא היה דרוש עמל רב בכדי לכותבם. וכפי שהתורה דורשת עמל כך כל שטחי ותחומי החיים דורשים יגיעה עצומה, ועדיין לא מצינו שתינוק נולד לפני שאמו התאמצה לשאת אותו תשעה ירחים, וכן ארוחה טובה ומזינה לא נעשית מעצמה אלא על העקרת בית לטרוח רבות בשביל הכנתה.

יצרו הרע של האדם גורם לו להתרפות ולהתבטל מעמל התורה, אך מן העבר השני הוא ממריצו ומדברנו להמשיך לעמול ולרוץ אחר הבלי העולם. ומכיר אני אנשים הטוענים כל הזמן שאין להם זמן ויכולת לשבת ולעסוק בתורה, אך לעומת זאת הם אינם נחים אפילו לרגע מעסקיהם וכל שעות יומם וילילם מוקדשים למען הרבות כסף וצבירת הון.

אם האדם לא יחפש כל ימיו לעמול ולהתחדש בדברי התורה הרי שעד מהרה השגרה תכה אותו ולא ירחק היום והוא יאבד כל טעם בלימוד. ורק בזמן שהאדם מחפש לשמוע חידושים ורעיונות שטרם שמע ומנסה לרדת לשורשה של כל סוגיה מבלי להתעצל ולהתרפות, טעמה הערב של התורה ילווה אותו כל אורך ימיו ושנותיו.

"ויצמא שם העם למים וילן העם על משה ויאמר למה זה העליתנו ממצרים להמית אותי ואת בני ואת מקני בצמא" (שמות ז, ג)

עם ישראל מגיעים למדבר ולפתע חשים בצמאון גדול, עד שלא היו יכולים לעמוד כנגד זה ובאו בתלונות וזעקות למשה למה הקב"ה הוציאם ממצרים, האם כדי להמיתם במדבר, הלא יכול היה להמיתם כבר במצרים, ועל מנת להמיתם בצמא לא היה צריך להוציאם למדבר. משה רבנו חש שהעם ממורמר עד מאוד ועוד רגע קט יקומו עליו ויסקלוהו באבנים, לפיכך פנה משה אל הקב"ה וצעק אליו שישויע את עם ישראל וייתן להם מים לפני שיפגעו בו לרעה.

וקשה עד מאוד כיצד עם ישראל התדרדר לשפל המדרגה ובא בתלונה כזו להקב"ה ולמשה עבדו, והרי ידוע שכאשר בני ישראל יצאו ממצרים היתה אמונתם בה' יתברך גדולה מאוד ויכול כל אותם במדבר ולפיכך "גם צדה לא עשו להם" והלכו אחר ה' במדבר בארץ לא זרועה. וכיצד יתכן להסביר שממדרגה כה גבוהה של אמונה ובטחון בה' יתברך שיספק להם את כל צרכיהם במדבר הגיעו לידי זלזול בכבוד שמים עד שחטאו בלשונם ופגעו בכבוד השכינה בזה שאמרו "היש ה' בקרבנו".

ואמנם הקב"ה ניסה את עם ישראל בניסיון המים כדי לבחון את מידת נאמנותם אליו, אך רצונו היה שימשיכו להתפעל מהנסים הגדולים והעצומים שנעשים עימם יום יום ושעה שעה במדבר. רש"י הקדוש מביא "משל לאדם שהרכיב את בנו על כתפו ויצא לדרך והיה אותו הבן רואה חפץ ואומר אבא טול חפץ זה ותן לי וכן שניה וכן שלישית. פגעו באדם אחד אמר לו אותו הבן; ראית את אבא? אמר לו אביו; אינך יודע היכן אני? השליכו מעליו ובא הכלב ונשכו". אף הקב"ה עשה ניסים גדולים ועצומים לפני ישראל ומילא את כל צרכיהם במדבר. ברגע שבני ישראל חשו לרגע שיש איזה שהוא חיסרון במילוי צרכיהם מיד באו בתלונות וצעקו על משה. כיון שראה הקב"ה שאין הם מכירים במלכותו למרות כל הטובות שעשה עימם, הביא את עמלק שילחם בהם וכך יתעורר העם לזכור את אביהם הרחמן.

ונראה לבאר שעם ישראל התדרדרו למצב שכזה ופערו פיהם כנגד הקב"ה כיון שהיה בהם את מידת ההרגל. בני ישראל היו רגילים שהקב"ה מנהיגם בהנהגה ניסית וכך כל צרכיהם סופקו על ידו במדבר. כתוצאה מכך העם הגיע לידי מצב של הרגל שנעשה להם הנס כטבע וכבר לא חשו כל צורך להתפעל ולהודות על כל הטובה והברכה שהושפעה עליהם ממרומים. וכל כך היתה חזקה בהם מידת ההרגל עד שכבר לא חשו כל בוש להחציף למול משה ולתבוע ממנו מים בכדי להרוות את צימאונם, היות והיה נראה בעיניהם כדבר טבעי שהקב"ה יספק להם את כל רצונם, בין אם הם ראוים וזכאים לכך ובין אם לאו.

וכגון זה ישנם אנשים המתעוררים בבוקר, אך אינם חשים כל צורך להודות לה' יתברך על כך שהשיב להם את

הילולא דצדיקיא

- יא - רבי עזרא הכהן זנגי
- יב - רבי רפאל פינטו זיע"א
- יג - רבי אליהו מאיר בלוך
- יד - רבי יעקב יהושע מח"ס "פני יהושע"
- טו - רבי אליהו חסין
- טז - רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון
- יז - רבי חיים פלאג'י

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "ותשר דבורה". (שופטים ה)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על נפילת סיסרא ושירת הנביאה דבורה, כפי המסופר בפרשתנו על נפילת פרעה וחילו ושירת משה ובני ישראל על הים.

"היא שפטה את ישראל בעת ההיא". (שופטים ד. ד)

שני תירוצים הם לקושיא כיצד יכולה היתה דבורה, בתור אשה, להיות שופטת.

ואלו הם: ראשית, לפי שהיתה נביאה וזכתה להשראת שכינה, ולכן היתה יוצאת מן הכלל. שנית, לפי שבאותו זמן היו ישראל בשפל המדרגה הרוחנית, ולא היה אחר שיהיה ראוי להיות שופט. והוסכם אפוא כי מוטב שתהיה אשה שופטת מאשר לא יהיה שופט כלל.

שני הטעמים האלו, מבאר רבי נפתלי משכיל לאיתן ז"ל, מרומזים בפסוק:

"היא" - היא עצמה היתה יוצאת מהכלל בגודל חשיבותה. ו"בעת ההיא" - העת ההיא גם היתה יוצאת מהכלל. כאשר לא היה אחר ראוי להיות שופט. בשל שני טעמים אלו יכלה דבורה להיות "שפטה את ישראל".

(מענינה של תורה)

"ואהביו כצאת השמש בגבורתו". (שופטים ה. לא)

"תנו רבנן עולבין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואינן משיבין עושין מאהבה ושמחין ביסורין עליהן הכתוב אומר ואהביו כצאת השמש בגבורתו". (שבת פח.)

ועינין הכתוב כי קרא הכתוב העלובים אהביו והמשילים כשמש, לפי שהשמש היה עלוב כשקיסטרגה הלבנה ואמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד.

וכשם שהמשיל עלבונם לעלבון השמש כן המשיל שכרם וזכות אור נפשם לזכות אור השמש, כצאת השמש בגבורתו.

(רבנו בחיי)

שנת הארץ

עציצים שבחצר: עציץ הנמצא בחצר או בגינה על הקרקע יונק מלחות האדמה, ולכן אסור לעשות בו את כל המלאכות האסורות בשמיטה - כמו שאסור לעשות מלאכות אלו בקרקע. ולמעשה אין הבדל אם העציץ נקוב או שאינו נקוב. מטעם זה לא רק שאסור לזרוע בעציצים אלו, אלא שאין להשקות אותם אלא לאוקומי בלבד, כמו בקרקע. כמו כן, אין להעביר את העציץ ממקום למקום בתוך החצר.

כך גם סלגבי עציץ הנמצא במרפסת לא מקורה, או על אדן החלון מבחוץ או על גג הבית - דינו כאילו היה בגינה על הקרקע, שכל צמח שאינו בתוך בית יונק מלחות האדמה.

ולכן עציצים הנמצאים בגג פתוח דינם כאילו נמצאים באדמה. אף שעציץ שבמרפסת יונק מלחות הקרקע, אין איסור לעבור תחתיו מחשש שהעובר מפסיק את היניקה של העציץ, כיון שאין למהלך כונה להפסיק את היניקה.

במסילה נעלה

רק שבתו יתן

אותו - "רק שבתו יתן ורפא ירפא" כלומר, אם יהודי מקריב את השבת שלו לקב"ה ושומר אותה על פי דברי התורה ולפי כל גדרי ההלכה, מובטח לו שיזכה לרפואה ולחיים טובים".

התעוררי, כי בא אורך

המעשה המופלא הבא ארע בעת היותי במקסימו. בשל קשיי השפה, מר אלי קאדי הי"ו תרגם לי את דברי האנשים במקום מספרדית ללשון הקודש, וכך יכולתי לעזור להם בבעיותיהם השונות.

בעת קבלת הקהל במקום באה לפני אישה עיוורת בלוויית אימה וביקשה שאברך אותה בזכות אבותי הקדושים שהקב"ה ירפא אותה מעיוורונה, יפקח את עיניה והיא תשוב לראות כבראשונה.

בראותי אותה אמרתי לאישה שעליה להתחיל לשמור שבת, כיון שעיוורונה בא לה מכך שלא שמרה את השבת.

אימה של החולה ששמעה אף היא את דברי, ניסתה לערער עליהם, ואמרה שלא קרה לבתה מאומה בגלל חילול שבת. אולם אני עמדתי על דעתי ואמרתי שוב שעיוורון הבת הוא תוצאה של חילול שבת, ועוד הוספתי ואמרתי שעיוורונה של הבת גם החל ביום השבת.

האם הייתה מופתעת מדברי, ומיד נטלה לוח שנה ובדקה את התאריכים, כך מצאה שהיום שבו בתה החלה לאבד את מאור עיניה היה באמת - יום השבת. ובאותה שבת היא עברה על איסורי תורה וחיללה את השבת.

כיון שכך, האם ובתה התוודו בפיהן על עוון חילול השבת שבידן, וביקשו לתקן אותו. הוריתי להן כיצד עליהן לשוב בתשובה על הפגיעה בכבוד השבת ועל חילולה, ולאחר שהן עשו כל זאת וקיבלו על עצמן לשמור את השבת הקדושה ללא רבב, מאור עיניה של הבת שב אליה והיא חזרה לראות כבתחילה.

באחד הימים באה לפני אישה וביקשה לקבל את ברכתי בזכות אבותי הקדושים זיע"א.

אינני יודע מדוע, אך פתאום עלה בדעתי לשאול אותה דווקא לשלום אימה.

האישה התפלאה מאד לנוכח שאלתי, ושאלה: "מדוע הרב שואל אודות אימי?"

"אינני יודע" השבתי לה. והוספתי: "הדבר אשר ישים אלוקים בפי אותו אדבר" (במדבר כב, לח).

האמת היא שגם אני התפלאתי על עצמי, מה זה עלה בדעתי לשאול דווקא על אימה שאותה אינני מכיר כלל, אך לא מצאתי תשובה לדבר.

האישה הבינה שכנראה ישנה סיבה לשאלתי, ועל כן קראה מיד לאימה. כשבאה לפני האם היא סיפרה לי שכבר מספר שנים היא חשה שמידת הדין מתוחה עליה ועל משפחתה. רבים מבני המשפחה נספו בדרכים שונות, אם זה בתאונות דרכים או במחלות שונות ומשונות, והיא נותרה לבדה לבכות על אותם שאינם בחיים עוד.

בעוד דמעתה על לחיה ביקשה ממני האם שאברך אותה שהיא לא תמות גם כן במיתה משונה, ושתזכה לחיים טובים וארוכים.

לשמע בקשתה אמרתי לה: "אני אברך אותך בחיים טובים וארוכים ואת תקבלי על עצמך לשמור את השבת".

גדולה זכות השבת להגן על האדם מפני הפורעות ולהצילו מכל מחלה. ורמז לדבר מהכתוב: "רק שבתו יתן ורפא ירפא" (שמות כא, יט).

פסוק זה נאמר בפרשת משפטים בעניין דיני נזיקין, אולם אם נסביר פסוק זה על דרך הרמז, נקרא

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

להוכיח בכדי לתקן

אסור לגור בשכונת בעלי לשון הרע, וכל שכן שלא לשבת בחברתם, ואם נקלע לחבורה כזו עליו להוכיחם, אף אם תוכחתו לא תועיל, ובלבד שלא תגרום יותר קלקול.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הקשר בין זיווג ופרנסה לקריעת ים סוף

"ויט משה את ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים" (שמות יד, כא)

אומרים חז"ל (סוטה ב, א) שקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף וכן קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף (פסחים ק"ח, א). ויש לבאר מהו הקושי המשותף בין מציאת פרנסה לבין מציאת בן זוג עד ששניהם נידמו זה לזה והושוו לקריעת ים סוף. כמו כן יש להבין ולדעת מפני מה נדמו קשיי הפרנסה וקשיי הזיווג לקושי של קריעת ים סוף.

ונראה לבאר ולומר שבזמן שבני ישראל עמדו על הים וחיל מצרים רדפו אחריהם לא העלו המה על קצה דעתם שהקב"ה יבקע למענם את הים ומשם תבוא ישועתם, ולפיכך החלו לצעוק לאביהם שבשמים שישועים. ואמנם בני ישראל האמינו בלב שלם שהקב"ה יצילם מיד המצריים, שהרי אם לא היתה בכוונת הבורא ברוך הוא להצילם מיד העם המצרי, מפני מה גאלם ממצרים באותות ובמופתים, אך לצד אמונה זו לא היתה לעם ישראל כל השגה מנין תצמח ישועתם.

ועל כך נאמר (תהלים קכ"א, ב) "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי, עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ". ומשמע מפסוק זה שבזמן שאדם המאמין בה' נתון בצרה ובמצוקה הוא נושא עיניו בתפילה שהקב"ה ישועו, מתוך שמצויה בו האמונה הבסיסית שהעזר והסיוע יבואו לו מעושה שמים וארץ, אך למרות כן אין הוא יודע באיזה אופן ומאיזה כיוון תצמח לו הישועה וסמוך ובטוח הוא שהקב"ה כבר ימצא את הדרך הראויה והנכונה להושיעו.

ובמצב זה היו מצויים בני ישראל בעמדם על הים, שהכירו בכוחו הגדול של הקב"ה וביכולתו להצילם אף שלא מדרך הטבע, אך עדיין לא ידעו מנין תבוא להם ההצלה. וחשבת שמציאת הזיווג ועניין הפרנסה נדמו לקריעת ים סוף, היות ובשני תחומים אלו אין האדם יודע מנין תבוא הצלתו, שיתכן הדבר שאדם ישקיע את כל מרצו וכוחו בפיתוח עסק מסוים או בהשקעה פלונית מתוך שמאמין הוא שמשם תצמח לו הפרנסה, אך למעשה מסובב הסיבות ועילת העילות גורם לכך שפרנסתו תבוא לו מכיוון אחר לגמרי אשר הוא לא חשב עליו קודם לכן, כפי שעם ישראל בזמנו לא האמינו שישועתם תבוא להם מכיוון הים.

וכגון זה אף בענין מציאת הזיווג לעיתים האדם חש שהוא זה שמנהל את העניינים ורק בכוחו להחליט מי היא בת הזוג המתאימה והראויה לו, אך למעשה הקב"ה הוא בוחן כליות ולב מכיר את האדם לשורשו ולעומק תכונותיו ולפיכך ממציא לאדם את בת הזוג המתאימה לו ביותר אשר בעזרתה ובשותפות עימה יוכל האדם להקים בית מבורך ולעבוד על מידותיו.

והנה גם אם במבט ראשון נראה לו לאדם שאותה אשה אינה תואמת את תכונות האופי שלו ולכן יקשה עליו לדור עימה בבית אחד, עליו להיות סמוך ובטוח שכפי שעם ישראל לא האמינו שהצלתם תבוא להם מכיוון הים ולמרות כן נושעו על ידו, כך הקב"ה סובב הדבר שאשה זו תהיה שותפתו לחיים כיון שרק היא זו המתאימה והראויה לו, הגם שזה לא ניכר בהשקפה ראשונה.

והאדם ישיג את מבוקשו רק אם הוא יאמין שמהקב"ה יבוא עזרו, אבל אם יתעקש האדם ויאמר שרק באופן כזה או כזה תבוא לו העזרה, זה סימן שהוא בוטח בעצמו ולא בהקב"ה וכך לא יוכל להשיג את מבוקשו.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זי"ע

"וברוח אפך נערמו מים נצבו כמו נד נזלים קפאו תהומות". (טו. ה)

פירוש כנגד שלש מלאכות שעשה ה' בים:

האחת, שנבקעו ונתקצבו כולם יחד, ולא נשארו מפוזרים במקום הפנוי, אלא נעשו כולן ערימה אחת, לעשות מדרך להגלי ישראל. השנית, המימות שהיו מתקבצים ובאים ושופכים בים מהצדדין, היו ניצבים במקום שנערמו הראשונים, והוא אומר "נצבו כמו נד נזלים", פירוש אותם שנוזלים ובאים נצבו כמו נד.

השלישית, לפי מה שהעלינו כי לא נחלק כל הים, כדי שלא יצטרכו לרדת לעמקי הים, וחלק שלא נחלק נקפא ונעשה כיבשה, וכנגד זה אמר "קפאו תהומות בלב ים". וכבר כתבתי כי ההקפאה קדמה לביקוע, והוא אומר "קפאו תהומות בלב ים". קודם שנקרע קפא לבו, ונשאר מלבו ולמעלה מים שלא קפאו ונבקעו. וטעם אומר תהומות לשון רבים לדבריהם ז"ל (שמו"ר כד א) שאמרו שהים נקרע ל"ב קרעים, וכל מקום ומקום שנקרע קפא שם התהום, וכנגד כולם אמר "תהומות".

מן המעיין

"הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו"

דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורת אלהים". (טז. ה)

במאמר זה, פורס המלבי"ם, שבע יסודות שהשי"ת לימד דעת את העם:

א. שמפתח של פרנסה הוא ביד ה' לבדו. כמו שאמר "הנני ממטיר".

ב. שהלחם הוא שמימי, לא ארצי. שעיך מזון השלמים הוא המזון הרוחני שהוא מזון הנפש שהוא עיקר האדם, עד שלא יחיה על המזון הגשמי רק על מוצא פי ה'.

ג. שלא יטריד האדם את עצמו לאסוף הון ועושר בסכנת הליכת ימים ומדבריות ואיים רחוקים, כי מאן דיהיב חיי יהיב מזוני, והגם שצריך שיעשה מעט כנאמר "ויצא העם ולקטו", בכל זאת פרנסתו מזומן לו אצל ביתו וכשיוצא מביתו תיכף ימצאנו.

ד. שכל מי שיש לו מה לאכול היום ואומר מה נאכל למחר? הוא מקטני אמונה. שעל זה אמר "ולקטו דבר יום ביומו", ובזה אנסנו הילך בתורת, שאז יזמין לו ה' פרנסתו בכל יום כמו שהכין פרנסת הלויים ולכל מי שיפריש את עצמו מעניני העולם לעסק התורה שאז ישיג פרנסתו בנקל על פי השגחת ה'.

ה. למד שבקדושה צריך הכנה, כמו שכתוב "והכינו".

ו. שכל מזונותיו קצובים חוץ מהוצאת שבת, שישג אותו לפי הכנתו וחפצו להתענג על ה'.

ז. שעל ידי כבוד השבת יתפרנס כל ימי השבוע, כנאמר "על אשר ילקטו יום יום".

"והעמור עשירית האיפה הוא". (טז. לו)

בעל ה"שפתי כהן" תמה למה התורה לא מצהירה כבר בתחילת פרשת המן על שיעורו של המן - שהוא עשירית האיפה.

ותירץ על פי המבואר בגמרא מסכת קידושין (דף לח.) שלאחר פטירת משה ביום ז' באדר, פסק המן. ועשה הקב"ה פלא גדול שכמות המן שאסף כל אחד ביום פטירת משה, הספיק להם עד יום ט"ז בניסן, שאז אכלו מתבואת ארץ כנען.

וזהו שאומר הכתוב: דעו כי העומר הוא עשירית האיפה, ואף על פי כן התקיימו ממנו כל כך הרבה זמן.

מסילות לאמונה

כל כך מהפגיעה בפועל, ואמר לרב כי הוא מוחל בלב שלם. למשפחתו הסביר הרב, כי חשש שאם הפועל לא מבין מה הפגיעה שפגע בו, ממילא גם המחילה שמחל אינה מחילה שלמה, לכן טרח להסביר לאיש עד כמה הפגיעה חמורה כדי שמחילתו תהיה אמיתית.

שלא יתבייש ויצטער

בני משפחתו של הצדיק רבי מאיר חדש זצ"ל, המשגיח בשיבת חברון, העלו השערות שונות לפשר בקשתו של הרב לצאת מחדרו. כחצי שעה קודם לכן, עם כניסתו של הרופא לחדרו של הרב, המאושפז בבית החולים, במטרה לקחת דגימת דמו של הרב לבדיקה. באותה שעה ביקש הרב מכל הנוכחים להמתין מחוץ לחדר עד לסיום לקיחת הדם.

לכולם היה ברור כי הבקשה אינה קשורה לעצם הבדיקה, שכן שעות ספורות קודם לכן, כשנוקק הרב לבדיקה כזו, לא נשמעה מפיו דרישה מהנוכחים לעזוב. לאחר שחזרו לחדר שאלוהו לפשר בקשתו, אולם הרב סירב בכל תוקף לבאר את כוונותיו.

לאחר מספר חודשים כשאחד מבני המשפחה שב והעלה מקרה זה בפני הרב, נענה הרב והסכים לבאר את פשר בקשתו דאז:

"אותו רופא שבא ליטול ממני את הדם לבדיקה הינו רופא מומחה בעל ידע נרחב. אולם בכל הקשור ללקיחת דם אינו מוכשר כל כך ואינו מוצא בקלות את הוריד הנדרש. חששתי אפוא שהימצאותם של אנשים רבים סביב הרופא, בזמן שאינו מצליח במלאכתו עלולה לביישו ולגרום לו צער, ועל כן ביקשתי מכל הנמצאים להמתין בחוץ עד שהרופא יסיים את מלאכתו".

ותם דרכיך זכר נא מי הוא נקי אבד" (בבא מציעא נח).

הונאה מצויה היא זו ששואלים אדם פרטים על סחורתו, בעוד אינם מתכוונים לרוכשה, או במקרה בו מבקשים לקנות סחורה שידוע שאינה מצויה אצל הנשאל והלה מצטער על כך שאינו יכול למכור, או ששואלים אדם שאלה, בעוד יודעים הם הנשאל אינו יודע את התשובה לשאלה זו.

חמור איסור הונאת חברו משום שנאמר בו "ויראת מאלוהיך", שזה דבר "המסור ללב", שכן יכולה להיות אותה פעולה, שלעיתים נעשית בתום לב ואינה כלולה באיסור, ולעיתים נעשית מתוך כוונה לצער את הזולת ונכללת באיסור זה.

מה אני גוי?

'צ"ן דוברי פאניה' (בוקר טוב אדוני. בפולנית) פנה רבי ברוך בר ליבוויץ זצ"ל, לפועל שיצא מביתו. הפועל צחק וענה לרב בחזרה. כשנכנס הרב לבית פנימה ביקש מאחד מבני ביתו לברר מדוע הפועל צחק למשמע הברכה. הפועל אמר כי צחק מכך שהרב ברכו כפי שמברכים גוי, בעוד הוא יהודי ויכל לברכו כפי שנוהגים לברך היהודים איש את רעהו.

כשמע זאת רבי ברוך, נבהל ורץ החוצה אל הפועל. הוא התחנן אל הפועל וביקש ממנו שימחל לו על כי חשבו לגוי. הפועל אמר לו כי הוא מוחל במחילה גמורה ואל לו לרב לדאוג מהעניין. אולם הרב החל להסביר לפועל את ההבדל בין יהודי לגוי, ועד כמה מעליב הוא הדבר להתייחס ליהודי כאל גוי. לאחר הסבר ארוך ומפורט הבין הפועל מדוע הרב חשש

'שירת הים' הניצבת במרכז פרשתנו, מסיימת כמעט את סבב המכות שנחתו על העם המצרי, כ'מידה כנגד מידה' על סאת סבלם של ישראל במשך שהותם במצרים. חלק מהמכות הענישו את המצרים על התנהגות אכזרית בפועל כנגד בני ישראל, וחלק מהמכות באו כ'תשלום' בעבור הצער וההונאה שהמצרים הונו את בני ישראל.

והלך הנלמד מכך יש בו כדי ללמדנו על היחס ההוגן והמכובד שאנו מצויים להתייחס כלפי הזולת; בדרך ארץ ובכבוד. גם כאשר אינו מסכימים עם דעתו של הזולת, עלינו לכבדו ולא לצערו במעשה או בדיבור כפי שהזוהרנו בתורה "ולא תונו איש את עמיתו" (ויקרא כה. יז).

באיסור זה כלול כל צער שאדם מצער את חברו. וכפי שמדגימה הגמרא: "אם היה בעל תשובה אל יאמר לו זכור מעשיך הראשונים, אם היה בן גרים אל יאמר לו זכור מעשה אבותיך, אם היה גר ובא ללמוד תורה אל יאמר לו פה שאכל נבילות וטריפות, שקצים ורמשים בא ללמוד תורה שנאמרה מפי הגבורה. אם היו יסורין באין עליו, אם היו חלאים באין עליו, או שהיה מקבר את בניו, אל יאמר לו כדרך שאמרו לו חביריו לאיוב: הלא יראתך כסלתך תקותך

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

גבאים ששימשו בקודש אצל הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, לא היו קבועים בתפקידם, זאת מכיון שיהודים רבים רצו לשמש את הצדיק, ולכן תחלופת השמשים היתה בתדירות גבוהה. משמר יוצא ומשמר נכנס. שתי סיבות מרכזיות היו לכך:

הסיבה האחת היא, שהצדיק סירב להשתמש זמן רב ביהודי, מבלי לשלם לו תגמול כספי או כל תגמול אחר (אף אם עשיר היה משמש אותו, רבי חיים פינטו זיע"א דאג לתת לו איזו שהיא טובת הנאה).

הסיבה השנייה נבעה מכך, שהצדיק רבי חיים זיע"א חשש, שלאחר שהוא יתרגל לאותו יהודי שמסייע לו בעבודת הקודש, אולי ח"ו הוא יפגע בכבודו מתוך הרגל, ולכן העדיף הצדיק לקיים תחלופה מתמדת של גבאים ומשמשים.

כמובן שיהודים רבים ביקשו לזכות ולשמש את הצדיק, לחזות במעשיו הכבירים וליהנות מצילו של הצדיק ומזכויותיו הכבירות, עד שימים וחודשים הם היו ממתנינים לתורם.

מקובל בידינו, שכל מי ששימש את הצדיק, זכה והתעשר מאד. וכך גם העיד מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א ואמר: "אני מכיר יהודים רבים שהתעשרו בזכות זו, ואף בניהם התעשרו מאד".

מסופר שפעם אחת, שימש אותו אדם אחד ששם משפחתו 'אוחנה' במשך תקופה ארוכה. באחד הימים, קרא לו רבי חיים זיע"א ואמר לו: זהו הגיע הזמן שתפסיק.

רבי חיים זיע"א, העניק לו סכום צנוע של כסף לסיום עבודתו, תוך כדי שהוא מדגיש בפניו את ברכתו: "אל תדאג לעתידך, מסכום קטן זה אתה עוד תעשיר".

מו"ר שליט"א, האיר וכתב על כך:

"כפי ששמעתי ממגידי אמת, מר אוחנה העשיר מאד וגם זכה והאריך ימים".